

v študijskem letu 1995/1996. Kot je zapisal njegov nosilec Tomo Korošec, ima jezik v oglasih pomembno vlogo, zato je izhodišče predmeta v proučevanju tega, kako jezik v oglasih deluje in zakaj tako deluje, namen pa usposobiti študente za samostojno jezikovno-stilno analizo ter refleksijo oglasnih besedil.

4 Sklep

Jezikoslovno-stilistični in strokovnojezikovni predmet na Fakulteti za družbene vede niso predmeti, ki bi kakorkoli konkurirali matični disciplini, kot jo goji Oddelek za slovenistiko na Filozofski fakulteti, ampak so specializirani predmeti, katerih nosilci s svojim znanstveno-raziskovalnim delom interdisciplinarno povezujejo družboslovje in jezikoslovje (kolikor je sploh mogoče govoriti o proučevanju jezika kot zgoj

humanistični, ne pa tudi družboslovni disciplini), gradivno izhajajo iz publicističnih besedil (poročevalskih in oglasnih) ter strokovnih besedil družboslovnih strok. Na Fakulteti za družbene vede je v okviru **Centra za družboslovnoterminološko in publicistično raziskovanje** trenutno pet slovenistov, ki so med drugim dobri poznavalci jezikovne kulture, jezikovne stilistike, skladnje, besedotvorja, terminologije, besediloslovja, korpusnega jezikoslovja in sociolingvistike – in prav vsi svoja znanja prenašajo na mlade generacije novinarjev, komunikologov ter obramboslovcev.

Monika Kalin Golob¹ in

Nataša Logar²

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za družbene vede

¹monika.kalin-golob@fdv.uni-lj.si

²natasa.logar@fdv.uni-lj.si

Slovenistične vsebine na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani

Slovenistične vsebine v okviru programov na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani predstavljamo primerjalno, in sicer med obstoječimi in predvidenimi v novih bolonjskih študijskih programih, ki smo jih na fakulteti prenovili predvsem v smislu poglobljanja vsebin in s poudarkom na jezikovnih kompetencah.

Visokošolski študijski program Predšolska vzgoja je Svet RS za visoko šolstvo prvič potrdil 25. 1. 1995, spremembe in dopolnitve programa so bile potrjene 29. 11. 2002 in 11. 4. 2003. V programu je predmet *Slovenski jezik* temeljni strokovni predmet, ki ga študenti poslušajo v 1. letniku (oba

semestra) in v 2. letniku (semester), in sicer 60 ur v 1. letniku in 45 ur v 2. letniku. Po končanem 1. letniku študenti opravljajo delni izpit v obliki kolokvija, ki je pogoj za pristop k izpitu v 2. letniku. V 2. letniku pripravijo seminar v obliki govornega nastopa; tega posnamejo in posnetek skupaj s profesorjem analizirajo. Predmet je v 1. letniku ovrednoten s 4 kreditnimi točkami, v 2. letniku s 3 kreditnimi točkami. Študenti se seznani z jezikovnimi zvrstmi, s slovenščino kot državnim in uradnim jezikom, spoznajo sporazumevalni proces in njegove dejavnike, pripravijo se na govorni nastop, s poznavanjem pravorečja, pravopisa, skladnje in bese-

diloslovja se teoretično in praktično usposablja za tvorjenje ustreznih, razumljivih, pravih in učinkovitih ustnih ter pisnih besedil. Učni načrt sta sestavili dr. Marja Bešter Turk in dr. Martina Križaj Ortar.

Metodiko jezikovne vzgoje poslušajo študenti v 2. letniku. V zimskem semestru poslušajo jezikovni del (predmet se imenuje kar Metodika jezikovne vzgoje), v letnem pa Mladinsko književnost, in sicer 105 ur. Metodika jezikovne vzgoje je posebni strokovni predmet, pri katerem (v okviru jezikovnega dela) študenti opravijo nastop v vrtcu (integrirana praksa v vrtcu, enkrat tedensko); ta je pogoj za pristop k izpitu. Izpit je sestavljen iz jezikovnega in književnega dela. Predmet je ovrednoten s 10 kreditnimi točkami. Študenti se seznani z razvojno psiholingvistiko (z razvojem otrokovega govora, z interakcijo med odraslim in otrokom, s teorijami govornega razvoja), s sociolingvistiko (z jezikovno politiko in jezikovnim načrtovanjem v vrtcu), s pragmalingvistiko (z jezikovno zmožnostjo in jezikovno rabo ter s pragmatičnimi načeli) in z mladinsko književnostjo (z literarnimi zvrstmi in oblikami, ki najbolj ustrezajo čustvenim, predstavnim, spoznavnim in estetskozaznavnim posebnostim predšolskega otroka). Učni načrt sta sestavili dr. Marja Bešter Turk in dr. Vida Udovič Medved.

Metodika jezikovne vzgoje pa je v 3. letniku tudi izbirni posebni strokovni predmet in je nadgradnja obveznega predmeta. Študenti ga poslušajo v letnem semestru, in sicer 60 ur (vanj je vključena tudi integrirana praksa v vrtcu, enkrat tedensko). Opravljen nastop

iz metodike jezikovne vzgoje je pogoj za pristop k izpitu. Predmet je ovrednoten s 4,5 kreditnimi točkami. Študenti se seznani s pragmalingvistiko (s strategijami govornega diskurza), s psiholingvistiko (analizirajo otrokov govor, prepoznavajo govorne motnje), z besediloslovjem (spoznajo postopke tvorjenja besedila in navajajo otroke na njihovo uporabo) in usvojijo kriterije za ustrezno posredovanje literarnih besedil (slikanice, revijski tisk za mladino, didaktični kompleti, AV-gradivo z literarnimi vsebinami). Učni načrt sta sestavili dr. Marja Bešter Turk in dr. Vida Udovič Medved.

Novi program Predšolska vzgoja je tik pred potrditvijo na Svetu RS za visoko šolstvo. V novem programu je predmet *Slovenski jezik* temeljni strokovni predmet (del temeljnega pedagoškega študija), ki ga študenti poslušajo v 2. semestru 1. letnika, in sicer 75 ur. Pogoji za pristop k izpitu so opravljene vaje (80-odstotna prisotnost), opravljen pisni referat in njegov javni zagovor ter opravljen govorni nastop in sodelovanje pri evalvaciji govornih nastopov. Predmet je ovrednoten s 6 kreditnimi točkami. Slovenski jezik je glede na prejšnji program »utrpel« izgubo 30 ur in 1 kreditno točko. Vsebina se bistveno ni spremenila. Poudarek je na kompetencah, ki jih študenti pridobijo v času študija. Avtorice učnega načrta so dr. Marja Bešter Turk, dr. Martina Križaj Ortar, mag. Hedvika Dermol Hvala in Lara Godec Soršak.

Predmet *Metodika jezikovne vzgoje* se v novem programu imenuje *Jezik in književnost*. Je obvezni strokovni predmet. Študenti ga poslušajo v 2. semestru 2. letnika, in sicer 121 ur. Pogoj za

pristop k izpitu je nastop iz metodike jezikovne vzgoje, poročilo o nastopu v vrtcu, seminarska naloga in 80-odstotna udeležba na vajah. Predmet je ovrednoten z 9 kreditnimi točkami in je glede na prejšnji program pridobil 16 ur in izgubil 1 kreditno točko. Vsebina je razširjena pri jezikovnem delu predmeta. Študenti se seznanijo tudi s Kurikulom za vrtce in Učnim načrtom za slovenščino v 1. triletju (do načrtov so kritični), spoznajo različne spraševalne strategije, seznanijo se s predopisemenjevanjem in porajajočo se pismenostjo, s komunikacijsko didaktiko v vrtcu ter z retoriko in razvijanjem vzgojiteljevih retoričnih spretnosti. Avtorici učnega načrta sta dr. Darija Skubic in dr. Milena Mileva Blažić.

Predmet *Metodika jezikovne vzgoje* (jezikovni del) je izbirni strokovni predmet v 3. letniku. Je izbirni strokovni predmet. V novem programu se imenuje *Pedagoški govor v vrtcu*. Študenti ga poslušajo v 2. semestru 3. letnika, in sicer 60 ur. Pogoj za pristop k izpitu je opravljen nastop iz jezikovne vzgoje v vrtcu, poročilo o nastopu v vrtcu, seminarska naloga in 80-odstotna udeležba na vajah. Predmet je ovrednoten s 4 kreditnimi točkami. Študenti se seznanijo s pedagoškim govorom v vrtcu/šoli, strategijami govorjenega in zapisanega besedila, z analizo besedila in s kriteriji besedilnosti, s slogovnimi postopki za razvijanje teme, z bilingvizmom in diglosijo ter z načrtovanjem jezikovne vzgoje v slovenskih in ostalih evropskih vrtcih. V prejšnjem programu je predmet obsegal jezikovni in književni del, v novem programu sta to ločena predmeta. Avtorica učnega načrta je dr. Darija Skubic.

Predmet *Metodika jezikovne vzgoje* (književni del) se v novem programu imenuje *Mladinska književnost*. Je izbirni strokovni predmet. Študenti ga poslušajo v 1. semestru 3. letnika, in sicer 60 ur. Pogoj za pristop k izpitu je opravljen seminar. Predmet je ovrednoten s 4 kreditnimi točkami. Študenti se seznanijo s teorijo mladinske književnosti, zvrstmi in vrstami medkulturne mladinske književnosti, s književno didaktiko, s pregledom književnih ilustracij v slikanicah in književnih vsebin v besedilih ter z besednim jezikom in socialno realnostjo v medkulturnih književnih besedilih. Avtorica učnega načrta je dr. Darija Skubic.

Univerzitetni študijski program Razredni pouk je sprejel Znanstveno pedagoški svet UL 27. 6. 1995, Senat UL ga je potrdil 17. 10. 1995, 24. 11. 1995 je dal soglasje k programu Svet RS za visoko šolstvo. Spremembe in dopolnitve programa so bile potrjene na Svetu RS za visoko šolstvo 30. 1. 1996, 29. 11. 2002 in 11. 4. 2003.

V programu je predmet *Slovenski jezik* strokovno-teoretični predmet, ki ga študenti poslušajo v 1. letniku (Slovenski jezik I), in sicer 90 ur, v 2. letniku (Slovenski jezik II), prav tako 90 ur in v 1. semestru 3. letnika (Slovenski jezik II), in sicer 30 ur. Izpit iz Slovenskega jezika I opravljajo po končanem 1. letniku, izpit iz Slovenskega jezika II pa po zaključenem 3. letniku. Slovenski jezik I je ovrednoten s 7,5 kreditnimi točkami, Slovenski jezik II pa skupno z 9 kreditnimi točkami. Študenti se v 1. letniku seznanijo z zvrstmi jezika, s slovenščino kot državnim in uradnim jezikom, z jeziki v RS, z jezikovnimi

priročniki, spoznajo sporazumevalni proces in faze sporočanja, seznanijo se z govornim nastopanjem ter s pravorečjem. V 2. letniku usvojijo pojme: beseda, besediloslovje, tvorjenje in analiza besedil. Seznanijo se z zgodovino slovenskega (knjižnega) jezika. V 3. letniku nadgradijo znanje na področjih pravorečja, pravopisa, besedoslovja, stilistike, oblikoslovja, besedotvorja, skladnje, besediloslovja in teorije sporočanja. Avtorica učnega načrta sta dr. Marja Bešter Turk in dr. Martina Križaj Ortar.

Splošna in mladinska književnost je strokovno-teoretični predmet, ki ga študenti poslušajo v 1. letniku in 1. semestru 2. letnika, in sicer skupno 60 ur. Izpit opravljajo po končanem 1. in 2. letniku. Predmet je ovrednoten skupno z 11 kreditnimi točkami. Študenti se pri splošni književnosti seznanijo s periodizacijo slovenske književnosti (glede na druge evropske literature), z ustnim slovstvom, pesništvom (od srednjeveške pesmi do povojnih tokov), pripovedništvom (od anekdotične novelistike v 18. stoletju do povojnih tokov in stilnih usmeritev) in dramatiko (od srednjeveškega gledališča do povojnega razcveta najrazličnejših smeri). Pri mladinski književnosti se seznanijo s teoretično opredelitvijo mladinske književnosti. Spoznajo tipologijo mladinske književnosti, sprejemnika (bralni razvoj in tipologija branja), slikanico in njene posebnosti, zgodovinski pregled mladinske književnosti in osrednje avtorje ter raziskovalce mladinske književnosti. Avtorji učnega načrta so dr. Gregor Kocijan, dr. Marjana Kobe in dr. Igor Saksida.

Didaktiko slovenskega jezika in književnosti študenti poslušajo v 2. letniku in 1. semestru 3. letnika, in sicer skupno 145 ur. Izpit opravljajo po končanem 3. letniku. Predmet je ovrednoten skupno z 10,5 kreditnimi točkami. V 2. letniku se seznanijo z didaktičnimi načeli, cilji in metodami pri pouku slovenskega jezika, z načini razvijanja sporazumevalnih dejavnosti učencev v 1. in 2. triletnju (poseben poudarek je na opismenjevanju), z načini razvijanja slovarske, slovnične, pravorečne in pravopisne zmožnosti učencev v 1. in 2. triletnju itn., z branjem umetnostnega besedila, s splošnimi in posebnimi cilji pouka književnosti, faze pouka književnosti, tipologijo motivacij itn. ter s pisanjem učnih priprav in nastopi pred študenti. V 3. letniku nastopijo pred učenci in analizirajo nastope in učne priprave. Avtorici učnega načrta sta dr. Marja Bešter Turk in dr. Vida Udovič Medved.

Novi program Razredni pouk še ni bil potrjen. V novem programu je *Slovenski jezik* obvezni strokovni predmet, ki ga študenti poslušajo v 2. semestru 1. letnika (Slovenski jezik I), in sicer 90 ur, ter v 1. semestru 2. letnika (Slovenski jezik II), tj. 105 ur. Izpit opravljajo po končanem 1. semestru 2. letnika. Pogoji za pristop k izpitu so: opravljene vaje (80-odstotna prisotnost), opravljen seminar (80-odstotna prisotnost), izdelava pisnega referata in njegov uspešen zagovor, uspešno opravljen govorni nastop in pozitivno ocenjen preizkus obvladanja pravopisa. V novem programu ima predmet 15 ur manj kot v starem (prej 210, zdaj 195), manj kreditnih točk (prej 16,5, zdaj 13), študenti so ga v starem programu poslušali tudi v 3. letniku, v

novem pa ne več. Vsebina ostaja nespremenjena. Avtorici učnega načrta Slovenski jezik I sta dr. Marja Bešter Turk in Lara Godec Soršak, avtorice učnega načrta Slovenski jezik II pa dr. Marja Bešter Turk, mag. Hedvika Dermol Hvala in Lara Godec Soršak.

Splošno in mladinsko književnost sta v novem programu nadomestita *Uvod v književnost* in *Mladinska književnost*. Uvod v književnost je obvezni strokovni predmet, ki ga študenti poslušajo 2. semestru 1. letnika, in sicer 45 ur. Izpit opravljajo po končanem 1. letniku. Pogoj za pristop k izpitu je opravljena seminarska naloga. Predmet je ovrednoten s 4 kreditnimi točkami. Študenti se seznanijo z reprezentativnimi književnimi besedili iz slovenske in svetovne mladinske književnosti, s teorijo mladinske književnosti, s poimenovanjem, klasifikacijo in sistematizacijo književnih besedil, napisanih za odrasle in/ali mlade naslovnike, z zvrstmi in vrstami mladinske književnosti, s pregledom medkulturne mladinske književnosti in s pregledom književnih ilustracij v slikanicah. Avtorica učnega načrta je dr. Milena Mileva Blažič.

Mladinska književnost je prav tako obvezni strokovni predmet, ki ga študenti poslušajo v 1. semestru 2. letnika, in sicer 90 ur. Izpit opravljajo po končanem 2. letniku. Pogoji za pristop k izpitu so: opravljene vaje (80-odstotna prisotnost), opravljen seminar (80-odstotna prisotnost), izdelava pisnega referata in njegov uspešen zagovor ter uspešno opravljen govorni nastop. Predmet je ovrednoten s 6 kreditnimi točkami. Študenti se seznanijo s teorijo mla-

dinske književnosti, s posebnimi temami (npr. trivialna mladinska književnost), z zgodovino mladinske književnosti in s sodobno mladinsko književnostjo. Avtor učnega načrta je dr. Igor Saksida.

Didaktiko slovenskega jezika in književnosti je v novem programu nadomestila *Didaktika slovenščine*, ki jo študenti poslušajo v 2. semestru 2. letnika (Didaktika slovenščine I in Didaktika slovenščine II) in v 1. semestru 3. letnika (Didaktika slovenščine III), in sicer skupno 150 ur. Izpita iz Didaktike slovenščine I in Didaktike slovenščine II opravljajo po končanem 2. letniku. Pogoja za pristop k izpitu iz Didaktike slovenščine I sta opravljene vaje (80-odstotna prisotnost) in opravljen izpit iz Slovenskega jezika II, pogoja za pristop k izpitu iz Didaktike slovenščine II so opravljene vaje (80-odstotna prisotnost) in opravljen izpit Mladinske književnosti. Pogoj za pristop k izpitu iz Didaktike slovenščine III so opravljeni izpiti iz Didaktike slovenščine I in II, Didaktike s prakso, Razvojne psihologije s prakso, Teorije vzgoje s prakso in Pedagoške psihologije s prakso. Pogoj za pridobitev končne ocene je 100-odstotna udeležba na vajah. Pri predmetu Didaktika slovenščine I se študenti seznanijo z vlogo slovenščine v šolah RS, s slovenščino kot uradnovalnim jezikom, s slovenščino kot učnim jezikom in učnim predmetom, s pedagoškim govorom, z didaktičnimi načeli, cilji in metodami pri pouku slovenskega jezika, ki izhajajo iz kurikula za razredno stopnjo OŠ itn. Pri predmetu Didaktika slovenščine II spoznajo teorijo didaktike književnosti, poimeno-

vanja in pojmovanja književne didaktike, izhodišča književne didaktike, komunikacijski pouk književnosti itn. Pri Didaktiki slovenščine III izvedejo pedagoški proces na osnovni šoli ter vrednotijo učiteljevo delo s poudarkom na samorefleksiji. Avtorici učnega načrta za Didaktiko slovenščine I sta dr. Marja Bešter Turk in mag. Nataša Potočnik, avtorja učnega načrta za Didaktiko

slovenščine II dr. Igor Saksida in dr. Marija Grginič, avtorji učnega načrta za Didaktiko slovenščine III pa dr. Marja Bešter Turk, dr. Igor Saksida, mag. Nataša Potočnik in dr. Marija Grginič.

Darija Skubic
Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta
darija.skubic@pef.uni-lj.si

Slovenistične vsebine v programih Oddelka za prevajalstvo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

1 Oddelek za prevajalstvo FF UL ima akreditirane programe na vseh treh bolonjskih stopnjah: na prvi stopnji univerzitetni dodiplomski program *Medjezikovno posredovanje*, na drugi magistrska programa *Prevajanje* in *Tolmačenje*, na tretji pa doktorski študijski program *Prevodoslovje*.¹ Programe na vseh treh stopnjah oddelek že izvaja, na prvi in tretji stopnji od študijskega leta 2006/2007, drugostopenjski program *Tolmačenje* pa od študijskega leta 2007/2008. Ker vse študijske kombinacije tujih jezikov predvidevajo slovenščino kot izhodiščni jezik, v programih na prvi in drugi stopnji slovenistične vsebine skupaj s splošnimi predmeti predstavljajo približno tretjino študijskega programa, drugi dve tretjini sta odvisni od kombinacije tujih jezikov, za katero se študentje odločajo; obvezni tuji jezik je angleščina, pri drugem pa študentje izbirajo med nemščino, francoščino in italijanščino.² Na doktorskem študijskem programu *Prevodoslovja* pa so slovenistične vsebine del

ponudbe izbirnih vsebin, hkrati pa tudi segment metodoloških pri obveznem predmetu *Empirične raziskovalne metode* v prevodoslovju.

Slovenistika je na Oddelku za prevajalstvo organizirana kot samostojna Katedra za slovenski jezik, pri izvedbi programa pa sodelujejo tudi kolegi in kolegice z Oddelka za slovenistiko FF UL, ZRC SAZU in Inštituta za narodnostna vprašanja.

2 Študij prevajanja in tolmačenja je do prenove v skladu z bolonjskimi smernicami potekal kot *Prevajalski študij* na dodiplomski ravni in kot specialistični podiplomski študij *Konferenčnega tolmačenja*, prvi od študijskega leta 1997/1998, drugi pa od študijskega leta 2001/2002.

Novi bolonjski programi temeljijo na starih, deloma pa so bili preoblikovani predvsem glede na informacije o pričakovanih kompetencah na prevajalskem in tolmaškem trgu dela ter glede na informacije, ki smo jih dobili na pogovoru z diplomanti prevajalskega študija o njihovih ocenah študijskih

¹ Natančneje o programih na oddelčni spletni strani <<http://www.prevajalstvo.net>>.

² V novih programih se bo prevajalski modul s slovenistiko za prevajalce vključil tudi v drugostopenjski program na rusistiki.